

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	6.Kf.700.259/2025/4.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	Független Rendőr Szakszervezet (felperesi képviselő címe.; eljár: dr. Tordai Gábor kamarai jogtanácsos)
Az alperes:	Rendőrség1 (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Szabó Adrienn kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	túlszolgálattal és költségtérítéssel kapcsolatos közszolgálati jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes, 12. sorszám alatt
A fellebbezéssel támadott határozat:	Fővárosi Törvényszék 48.K.704.128/2024/11. számú ítélete

Í T É L E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 75.000 (hetvenötezer) forint másodfokú perköltséget.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes a peresített időszakban az alperes Igazgatóságának Lovas és Alosztályán teljesített szolgálatot csoportparancsnok, illetve járőrparancsnok beosztásban. A felperes a teljes peresített időszakban saját gépjárművével járt munkába, és a teljes időszakban szolgálati kutyával látta el a feladatait. A felperesnek engedélye volt arra, hogy a kutyát otthonában tartsa. A szolgálati kutyák ételmezéséhez, ellátásához szükséges valamennyi tápot, kiegészítőt a rendőrség biztosította, amelyet a felperes átadás-átvétel elismervényen vett át rendszeresen. A felperes a szolgálatait kizárólag kutyájával vagy kutyáival teljesítette, ahhoz, hogy a szolgálatát fel tudja venni az otthonában tartott kutyát is el kellett juttatni a szolgálatteljesítési helyére, ezt saját gépjárművével oldotta meg a pertárgyi időszakban. Munkanapjain a lakcímén elhelyezett szolgálati kutyát – felkészítését követően – saját gépjárművével szállította be a 10 kilométerre lévő szolgálati helyére, illetve a szolgálat befejezésével a szolgálati kutyát hazavitte, ez utanként fél órát tartott.

[2] A felperes szolgálati panaszt terjesztett elő a 2021. augusztus 1.től 2024. július 31. napjáig terjedő időszakra vonatkozóan, amelyben kérte a lakóhelye és a szolgálati helye között a kutya oda-visszaszállítása érdekében végrehajtott szolgálati feladattal kapcsolatos túlszolgálat miatti távolléti díj kifizetését, valamint a szolgálati kutya etetésére, ápolására, körletének tisztán tartására fordítandó szolgálatiidő-kedvezmény ellentételezésének a megfizetését. A panaszt a Rendőrkapitány1-helyettes, az alperes parancsnoka elutasította arra alapozva, hogy a felperes munkaköri leírásában a szolgálati kutya otthon tartása nem szerepel, munkaköréhez nincs hozzárendelve, ennek következtében a felperes lakóhelye és szolgálatteljesítési helye között a kutya szállítása érdekében szolgálati feladatot nem hajtott végre, mindezek alapján részére túlóra és távolléti díj megállapítására és kifizetésére a szolgálati kutya szállításával összefüggésben, valamint a szolgálati kutya etetésének, ápolásának szolgálatteljesítési időbe történő beszámítására nem volt alap. A határozatban kiemelést nyert, hogy a napi szolgálat tényleges megkezdése előtt, illetve azt követően a felperes számára a munkáltató utasítást adni nem tudott, így ez az időszak nem tekinthető szolgálatteljesítési időnek.

A kereset és a védírat

[3] A felperes a módosított keresetében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a 2021. augusztus 1-től 2024. július 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan túlszolgálat ellentételezése jogcímén 2.501.142 forint és annak a 2023. február 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatának megfizetésére, továbbá ugyanezen időszakra

költségtérítés jogcímén 483.204 forint és annak a 2023. február 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatának, továbbá perköltségének a megfizetésére.

[4] Előadta, hogy a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 134. § (1) bekezdése és a hivatásos állomány tagjainak szolgálatteljesítési idejéről és a szolgálati időrendszerekről szóló 10/2015. (VII. 6.) ORFK utasítás 2. b) pontja mellett általános munkajogi szabály, hogy a munkavégzéshez szükséges előkészítő és befejező munkálatok, illetve a munkafolyamatok átadása és átvétele a munkaidő részét képezik. Ezek alatt minden olyan tevékenységet érteni kell, amelyet a munkavállaló a munkaköréhez kapcsolódóan, szokás szerint és rendszeresen, külön utasítás nélkül köteles elvégezni. Természetszerűleg, magától értetődően részét képezik a munkavállaló feladatainak; a szolgálati kutya szolgálati helyre történő bevitele és hazaszállítása ilyen feladat.

[5] A 2021. augusztus 1. és 2023. március 14.napja közötti időszakra vonatkozóan a Rendőrség Kutyás Szolgálati Szabályzatáról szóló 26/2020. (XII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Kutyás Szolgálati Szabályzat) 112. pontjára hivatkozott, amely szerint a szolgálati kutya etetésének, ápolásának, a körlete tisztán tartásának ideje szolgálatonként 1 óra; a 2023. március 15. és 2024. július 31. napja közötti időszakra vonatkozóan a Kutyás Szolgálati Szabályzat 33/A. pontjára hivatkozott, amely szerint ugyanez az idő 4 óra hetente. Vitatta, hogy ez az idő a szolgálat alatt biztosított volt számára, mivel a kutyát etetni, ápolni, a helyét kitakarítani csak otthon lehet, szolgálat közben nem. Olyan esetre nem került sor, hogy a szolgálat elején vagy végén ebből a célból munkaidő-kedvezményt kapott volna.

[6] A keresetének jogalapjaként hivatkozott a Hszt. 134. § (1) bekezdésére, valamint a hivatásos állomány tagjainak szolgálatteljesítési idejéről és a szolgálati időrendszerekről szóló 10/2015. (VII.6.) ORFK utasítás (a továbbiakban: 10/2015. ORFK utasítás) 2.b) pontjára, amely szerint a napi szolgálatteljesítési idő a szolgálatteljesítés napján munkavégzéssel töltött idő. Emellett azzal érvelt, hogy az általános munkajogi szabály szerint a munkavégzéshez szükséges előkészítő és befejező munkálatok, illetve a munkafolyamatok átadása-átvétele a napi munkaidő részét képezik. Előadta, hogy előkészítő vagy befejező tevékenységen minden olyan feladatot érteni kell, amit a munkavállaló munkaköréhez kapcsolódóan szokás szerint és rendszeresen külön utasítás nélkül is köteles elvégezni. Ezek közös jellemzője, hogy részét képezik a munkavállaló feladatainak, a munkakörhöz kapcsolódnak, rendszeresek és nem igényelnek külön elrendelést, utasítást. Hivatkozott továbbá a túlszolgálat Hszt. 134. §-ban, 139. § (1) bekezdésében és 350.§ (4) bekezdésében foglalt szabályozására.

[7] A szolgálati panaszában foglalt érvelését fenntartva kiemelte, hogy a szolgálati kutya szolgálatteljesítési helyre és otthonába szállítása, továbbá etetése, ápolása a szolgálatteljesítési időbe beszámít, ezért minden egyes utazással és a felsorolt egyéb tevékenység ellátásával túlszolgálati ideje keletkezett (Kutyás Szolgálati Szabályzat 112. pont, a 2023. március 15. napjától 33/A. pont).

[8] Az útiköltségtérítés alapjaként a Hszt. 169. § (1) bekezdés b) pontját, a belügyi szervek jármű szabályzatáról szóló 22/2022. (XII. 16.) BM utasítás (a továbbiakban: 22/2022. BM utasítás) 65. §-át, a személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 3. számú melléklet IV. pont 3. alpontját jelölte meg, amely szerint a hivatásos állomány tagja részére meg kell téríteni a szolgálati feladat ellátásával kapcsolatban indokoltan felmerült költséget. Tekintettel arra, hogy a szolgálati kutya tartása és munkába vitele, hazahozatala az alperesi érdek- és feladat körben, és a szolgálati kutya szállítása a saját tulajdonában lévő személygépkocsival történt, így ennek teljes költsége az alperest terheli. A költségei számításánál a NAV által meghatározott üzemanyagárakat és a gépjármű fogyasztási normáját, valamint a 70km távolságot vette figyelembe. Hivatkozott a Kúria Kf.VII.39.521/2020/4. és Kf.VII.39.748/2020/4. számú döntéseire, amelyben a kutyával szolgálatot teljesítők részére jogerősen megítélték a kutya szolgálati helyre történő szállítására és hazaszállítására fordított időt túlszolgálati időként. Hozzávetette, hogy az alperes a szolgálati kutya elhelyezéséről nem döntött, ugyanakkor tudomással bírt arról és ezzel hallgatólagosan hozzájárult, majd írásban is engedélyezte, hogy otthonában tartsa a szolgálati kutyát ugyanúgy, ahogyan a kutyával szolgálatot teljesítő állomány legnagyobb része.

[9] Az alperes vádiratában a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját vitatva. Tévesnek tartotta a kutyaszállítás időtartamának szolgálatteljesítési időként (előkészítő-, illetve befejező tevékenységként) való értelmezhetőségét; álláspontja szerint az akkor lenne figyelembe vehető, ha a szolgálati kutya lakóhelyen történő tartását a munkaköri leírásban előzetesen rögzítették volna és a felperest a kutya otthoni tartására kifejezetten kötelezte volna. A felperes által hivatkozott kúriai döntés perbelitől eltérő tényállására mutatott rá: jelen esetben a felperes nem volt köteles a szolgálati kutyáit otthon tartani, ezt a munkaköri leírásában nem rögzítették és emiatt a részére szolgálati gépjármű biztosítása sem történt, így az ezzel kapcsolatos feladatellátásai nem tekinthetők szolgálati feladatnak. A felperes nem utasítás alapján járt el, amikor a kutyáját engedélyezés alapján otthon tartotta, a szolgálati kutyának a rendőrségi objektumban való tartása is biztosított volt; a szállítás során szolgálati feladatot nem hajtott végre. Az üzemanyag költségtérítés tekintetében hivatkozott arra, hogy a BM utasítás 2. § b) pontja és 65. §-a a saját tulajdonú jármű használatához szükséges két feltétel (engedély, költségvetési keret) hiányára. A szolgálati kutyák gondozására, ápolására és mozgatására a szolgálati időből több időt fordítanak a napi szolgálat megkezdése előtt és azután a munkafolyamatba építve, illetve később a szinten tartó képzés keretében; a szám1 ált. számú ORFK Hivatali átirat 2023. szeptember 28-án említette először a Kutyás Szolgálati Szabályzat 33/A. § szabályozását munkaidő átalányként, amit a kutyavezető az utazással, illetve otthonában tölthet.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[10] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 2.501.142 forintot túlszolgálat címén, 483.204 forintot költségtérítés címén, és ezen összegek után 2023. február 1. napjától számított törvényes mértékű késedelmi kamatot, valamint 154.000 forint perköltséget. Döntését a Hszt. 102. § (1) bekezdés a) pontjára, 103. §-

ára, 134.§ (1) bekezdésére, 139.§ (1) bekezdésére. 140.§ (1) bekezdésére, 169.§ (1) bekezdés b) pontjára, (2)-(3) bekezdésére, 350.§ (4) bekezdésére, a 10/2015. ORFK utasítás 2.b) pontjára, valamint a Kutyás Szolgálati Szabályzat 2023. március 15-étől hatályos 33/A. pontjára, 93.pontjára, 95-96.pontokra, a 2023. március 14-éig hatályos 112. pontjára, 152. pontjára, a belügyi szervek jármű szabályzatáról szóló 22/2022. BM utasítás 65.§-ára, 37. § (1) bekezdés c) pontjára, a 2023. július 13-tól hatályos a jármű szabályzatról szóló 16/2023. ORFK utasítás 70. pontjára és 80/A. pontjára alapította. A döntése meghozatalakor a korlátozott precedensrendszer bevezetésére figyelemmel irányadónak tekintette a Kúria Kf.VII.39.521/2020/4. és a Kf.VII.39.748/2020/4. számú ítéleteiben foglaltakat, amely szerint a szolgálati kutya szolgálati helyre történő szállítása és onnan szolgálatteljesítést követően a tartási helyére való szállítása a munkakörhöz kapcsolódó előkészítő és befejező tevékenységnek minősül, ezért a hivatásos állományú kutyavezető szolgálatteljesítési idejébe beszámít. Abból indult ki, hogy amennyiben a szolgálati kutya nem a szolgálatteljesítési helyen, hanem a hivatásos állomány tagjának lakóhelyén van tartva, akkor azt minden szolgálat alkalmával a szolgálatteljesítési helyre kell juttatni, ami a kutyával szolgálatot teljesítő személy munkaköri kötelezettsége. A perbeli esetben nem annak tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes az alperestől arra utasítást kapott-e, hogy a szolgálati kutyát a lakóhelyén tartsa és azt a tartási- és szolgálati helye között szállítsa, hanem annak, hogy a szolgálat ellátása a kutya jelenléte nélkül elképzelhetetlen, annak szállítása a felperes beosztása ellátásához tartozó lényeges körülmény, ennél fogva az arra fordított időt a szolgálatteljesítési idő tartamába be kell számítani. A Kutyás Szolgálati Szabályzat rendelkezései alapján és a felperes közvetlen előjárójának, személyi lakóhelyének a más ügyben, hasonló tényállású ügyben tett tanúvallomásaival megerősítve arra következtetett, hogy a kutya etetésére, ápolására, elhelyezési körletének a rendben tartására, gondozására, szolgálatra történő felkészítésére fordítandó időt a szolgálati idő terhére kell biztosítani. Ezen időtartamokban a kutyás szolgálatot ellátóknak egyéb feladatot nem kellett ellátni, részükre szolgálati időkezdvezményt kell biztosítani, ami a keresettel érintett időszakban elmaradt. Miután a túlszolgálat ellenértéke iránti keresetet – a fentiek okán – a jogalapjában megalapozottnak találta, figyelemmel, hogy azt az alperes összecszerűségében nem vitatta, e jogcím tekintetében a kereset szerint marasztalta. Az útiköltségtérítés megfizetése iránti igényt arra hivatkozással tekintette megalapozottnak, hogy az előkészítő és befejező tevékenység szolgálatteljesítési időként értékelendő, következésképpen a szállításra szolgálati érdekből került sor, így az erre fordított munkavállalói költséget a munkáltatónak teljes egészében meg kell térítenie. Figyelemmel volt arra is, hogy az alperes – a megtett kilométer kivételével – a kereset összecszerűségét e körben sem vitatta, emiatt ezen jogcím tekintetében szintén marasztaló döntést hozott.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[11] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását; másodlagosan hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását, valamint a felperes másodfokú perkoltségben való marasztalását kérte. A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 86. § (1) bekezdésének, 99. § (3) bekezdésének, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésének, a Hszt. 102. §-103.§-ának, a 10/2015. ORFK utasítás 2. b) pontjának, valamint a Kutyás szabályzat 152. pontjának megsértésére és téves jogi értelmezésre hivatkozott. A Kp. 99. § (1) bekezdésére

utalással a szolgálati idő előkészítő és befejező tevékenységre vonatkozó megállapításai kapcsán kifogásolta, hogy a törvényszék ítélete a Kúria által közzétett Mfv.II.10.084/2016/4. számú döntéstől jogkérdésben eltér. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a szolgálati kutya ápolására, etetésére, gondozására fordítandó idő kérdésköre tekintetében a tényállást a döntéshozatalhoz szükséges és elégséges mértékben nem tárta fel; a keresetet nem merítette ki; az indokolási kötelezettségének sem tett eleget: a bizonyítékok közül egyeseket kiemelten, másokat teljes egészében figyelmen kívül hagyva értékelt. Vitatta az elsőfokú bíróság azon megállapításának helytállóságát, miszerint amennyiben a felperes beosztásának ellátása szolgálati kutyával történik, a kutya szállítása külön utasítás hiányában is munkaköri köteletségének tekinthető; az a beosztás ellátásához tartozó lényeges körülmény, a felperes számára tényleges munkát jelent, így annak időtartamát szolgálati időként (előkészítő és befejező tevékenységként) figyelembe kellene venni. Azzal érvelt, hogy az elsőfokú bíróság a Kúria Kf.VII.39.521/2020/4. és a Kf.VII.39.748/2020/4. számú döntéseit azok alapvető különbözősége, a releváns körülményben eltérő tényállásai okán a perbeli esetben nem tekinthette volna irányadónak; a hivatkozott ítéletekben az előkészítő és befejező tevékenység fogalma nem szerepel; az elsőfokú bíróság a Hszt. 103. §-a és az általános munkajogi szabályozás alapján vonta le azt a következtetést, hogy a hivatásos állomány tagjának munkavégzési kötelezettsége a munkaköréhez kapcsolódó előkészítő és befejező munkák elvégzésére is kiterjed. A Hszt. és a végrehajtására kiadott jogszabályok kógenssek, ahogyan azt a Kúria az Mfv.II.10.084/2016/4. számú ítélete [18] bekezdésében is rögzítette; azok kiterjesztő értelmezése tilos. A Hszt. kifejezetten kógens jellegére vonatkozó kúriai megállapítással ellentétes az a gyakorlat, ami a hivatásos jogviszonyra vonatkozó jogszabályok által nem szabályozott jogintézményeket – a foglalkoztatásra irányuló más jogviszonyokat szabályozó jogszabályok analógiájára – von a Hszt. szabályozási rendszerébe. A hivatásos szolgálatot teljesítők jogviszonyának sajátos (katonai) jellegéből adódóan a feladatellátás számos területen kívánja meg olyan körülmények kialakítását, amelyeket a jogalkotó kifejezetten (szándékosan) nem kívánt a szolgálatteljesítési idő részévé tenni. A Hszt. rendelkezései ezért nem tartalmazzak a Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvényhez (a továbbiakban: Mt.) hasonló, az előkészítő- és befejező tevékenységre vonatkozó rendelkezéseket. Az elsőfokú bíróság az ítéletét a körben nem indokolta meg, hogy a felperes a rendelkezésre állási kötelezettségének a szolgálati kutya szállítása során valójában nem tett eleget; ugyanis álláspontja szerint a tényleges feladatellátás csak akkor kezdődhetett el, amikor a felperes a szolgálatteljesítési helyére megérkezett; azt megelőzően számára utasítást adni nem lehetett, így az utazással eltöltött idő szolgálatteljesítésnek semmiképpen nem minősül. A fenti álláspontot erősítik a munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 2. cikk 1. és 2. pontjaiban foglaltak is.

[12] A kutya etetésére, gondozására, ápolására szánt idő a munkafolyamatba beépítésre került: a szolgálatteljesítés kezdetén és végén volt lehetősége 30-30 perc időtartamban a kutyával foglalkozni; majd azt heti 4 óra összefüggő időtartamban a hetente szervezett képzések ideje alatt is kiadta, azalatt a szolgálatteljesítési helyen a felperesnek nem kellett a szolgálatteljesítésre készen állnia, az mentesítési időt jelentetett.

[13] A költségterítés megítélése során a törvényszék nem vette figyelembe, hogy a felperes a szállítási idő alatt szolgálati feladatot nem hajtott végre. Hivatkozása szerint a felperes követelése a Hszt. 3-4. §-ában rögzített rendeltetésszerű joggyakorlás

követelményébe és a joggal való visszaélés tilalmába is ütközik, továbbá sérti az együttműködési és tájékoztatási kötelezettség szabályait. Kifejtette, hogy a munkába járás költségeit a költségtérítéstől eltérően kell kezelni; az utazást, mint munkába járást és mint a szolgálati feladat ellátását el kell különíteni. Az első esetben a költségtérítés alapja a Hszt. 169. § (3) bekezdése és a munkába járással kapcsolatos utazási költségtérítésről szóló 39/2010. (II. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 39/2010. Korm. rendelet), a második esetben a Hszt. 169. § (1) bekezdés b) pontja. A rendelkezésre álló adatok alapján a felperes a saját gépjármű szolgálati célra történő használatára engedéllyel nem rendelkezett. A 22/2022. BM utasítás 2. § b) pontja szerint az utasítás tárgyi hatálya kiterjed a minisztérium és a belügyi szerv munkavállalóinak saját tulajdonú járművére a hivatali, szolgálati célú igénybevétel vonatkozásában. A 22/2022. BM utasítás 65. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szolgálati feladatok ellátásához a munkáltatói jogkört gyakorló vagy az általa felhatalmazott vezető az általa meghatározott költségvetési keret erejéig, a munkáltató költségtérítése ellenében engedélyezheti a munkavállalónak a saját tulajdonú jármű használatát a 8. számú mellékletben foglaltak szerint. A 22/2022. BM utasítás tehát egyértelműen fogalmaz, amikor a saját tulajdonú jármű használatát szolgálati feladat teljesítéséhez köti, amelyhez további feltételként szabja az engedéllyel való rendelkezést.

[14] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Rámutatott, hogy kizárólag az a tényyszerűség bír relevanciával, miszerint adott munkavállaló (hivatásos állományban álló) a munkáltató által ismerten és elvártan végez-e olyan tevékenységet, ami a jogviszonyával összefüggően munkaidőnek (szolgálatteljesítési időnek) számít, illetve ami ellentételezésre jogosítja; mindezek kizárják a joggal való visszaélését is. Ezen feladatok tételes felsorolása egy munkajogi jogszabályban vagy akár egy normában egyébként sem lehetséges, így a munkaidő (szolgálatteljesítési) kógens felsorolásának hiányára vonatkozó hivatkozás alaptalan; az alperes alaptalanul hivatkozik így ennek Hszt.-beli hiányára, ez ugyanis alapvetően nem jogszabályból fakad (maximum egyértelműsíti már jelenleg az Mt.), hanem a végzett munka fogalmába tartozik bele annak előkészítő és befejező mozzanata is, és így válik a munkaidő részévé. A Hszt. 102.§-103.§-ai rendezik az állomány tagjának szolgálatteljesítési kötelezettségét; a kutyás szolgálatot ellátó személyek szolgálati feladata a szolgálati kutya rendelkezésre állítása, fizikai jelenlétének és felkészültségének biztosítása. Mindezek olyan szolgálati feladatok, amelyek a napi szolgálatteljesítési idő részét képezik, a 10/2015. ORFK utasítás 2. b) pont alapján ugyanis a napi szolgálatteljesítési idő a szolgálatteljesítés napján (napjain) munkavégzéssel (szolgálat teljesítésével) töltött idő. A szolgálati kutya tartásának körülményei, elhelyezésének vizsgálata, annak tényyszerűségének ismerete a munkáltató érdek- és feladatkörébe tartozik, így neki nem volt lehetősége önkényesen eldönteni, hogy a szolgálati kutya tartása milyen módon valósuljon meg; a perben bizonyításra került, hogy a kutya otthontartása engedélyezett és köztudomású volt. A kutya etetése, ápolása, a kennel tisztán tartása otthon kell, hogy megvalósuljon, így a napi munkafolyamatba építve az nem lehetséges. A költségtérítéssel összefüggésben előadta, hogy az elsőfokú ítélet e körben a Hszt. 169. § (1) bekezdés b) pontján alapul, így az alperes munkába járás költségeivel és annak szabályozásával kapcsolatos okfejtése irreleváns.

A Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indokai

[15] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[16] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között bírálta felül. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló peradatok alapján helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetése okszerű, érdemi döntése helytálló; azzal az ítéltábla egyetértett. A fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben az alábbiakat emeli ki.

[17] Az alperes fellebbezésében eljárásjogi és anyagi jogi kifogásokat is megfogalmazott. Az ítéltábla elsőként az eljárásjogi érveket vizsgálta.

[18] Megállapította, hogy az alperes az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányossága sérelmével összefüggésben jogszabálysértést nem jelölt meg. A Kp. 100. § (1)-(2) bekezdésében foglalt együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis, ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. A tartalmi elemek bármelyikének hiánya vagy fogyatékosága esetén ugyanis a másodfokú bíróság nem kerül abba a helyzetbe, hogy egzakt módon megismerhesse azt az okot vagy okokat, amelyek miatt a fél a jogerős határozatot jogszabálysértőnek tartja. Emellett a fellebbezési kérelem e tartalmi elemei meghatározzák a fellebbezési eljárás tartalmi és perjogi kereteit is [Kúria Kfv.VII.37.422/2020/8. – Bírósági Határozatok Gyűjteménye (a továbbiakban: BHGY) K-KJ-2020-404, Kfv.VII.37.651/2020/6. – BHGY K-KJ-2020-385]. A Kp. 99. § (1) bekezdése értelmében fellebbezést jogszabálysértésre, illetve a Kúriának a BHGY-ben közzétett határozatától (a továbbiakban: a Kúria közzétett határozata) jogkérdésben való eltérésre hivatkozással lehet előterjeszteni; jogszabálysértésre hivatkozás esetén a hivatkozásnak konkrétan kell lennie; a jogszabálysértés ténye mellett a megsértett jogszabályhelyet is meg kell jelölni. Az alperes fellebbezési érveléséből csak azon hivatkozásokat lehetett vizsgálni, amelyekhez – konkrét jogszabályhelyet megjelölve – jogszabálysértést is társított. A Kp. 100.§ (2) bekezdés b) pontja a fellebbezést megalapozó jogszabálysértést a jogszabályhely pontos megjelölésével éppen azért követeli meg, mert ez képezi később a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság eljárásának korlátait, amit csak a hivatalból vizsgálандó kérdések törhetnek át. A másodfokú bíróság a tartalmilag körülírt, de konkrétan meg nem jelölt jogszabálysértés alapján vizsgálatot nem folytathat. Ennélfogva az alperesnek a tényállás hiányos, téves megállapításaira hivatkozása nem foghatott helyt.

[19] Az indokolási kötelezettség elmulasztása kapcsán azt kérte számon, hogy a felperes a szolgálati kutyával történő beutazás és hazautazás során a rendelkezésre állási kötelezettségének miként tudott eleget tenni. Ezzel összefüggésben az ítéltábla eljárási szabálysértést nem állapított meg, mivel a törvényszék kellő mértékben kifejtette a jogvita egyik lényegi pontját jelentő, a kutyák szállításával felmerült szolgálatteljesítési idővel kapcsolatos álláspontját. Mint ahogyan az Alkotmánybíróság rámutatott az indokolási kötelezettség része az Alaptörvény XXVIII. cikkében meghatározott tisztességes eljárás

alkotmányos követelményének, amely a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárászt mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossggal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az alkotmánybíróági gyakorlat szerint a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik azonban a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [38]; 30/2014. (IX. 30.) AB határozat, Indokolás [89], 3343/2024. (IX.23.) AB határozat, Indokolás [28]}. Az indokolt bírói döntéshez való jog azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31], megerősítve 3196/2022. (IV. 29.) AB határozat, Indokolás [36]}.

[20] A másodfokú bíróság az alperes Kp. 86. § (1) bekezdésének megsértésére utaló fellebbezési érvelését szintén nem fogadta el, ugyanis a kereset elsőfokú bíróság általi kimerítésének hiánya kapcsán részletes tényeloadást nem tett, e körben konkrét hivatkozása nem volt, így ezen érv megalapozottságának vizsgálata a másodfokú eljárás tárgyát ugyancsak nem képezte.

[21] Az alperes fellebbezésében lényegében a törvényszék által alaposnak ítélt a szolgálati kutya szállítási idejének szolgálatteljesítési időként való elismerésére vonatkozó téves következtetést állította, e körben eljárási jogszabálysértésként a Pp. 279.§-t, anyagi jogszabálysértésként a Hszt. 102.§-103.§-ait jelölte meg; valamint a Kúria Mfv.II.10.084/2016/4. számú ítéletének [18] bekezdésétől jogkérdésben való eltérésre hivatkozott.

[22] A másodfokú bíróság a fellebbezés érdemi felülbírálata során az alperes által (az irányadó jogszabályhely megjelölésének elmulasztása miatt) eredményesen nem vitatott és az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást vette alapul. Megállapította, hogy a törvényszék a bizonyítást a szükséges terjedelemben lefolytatta, hatályon kívül helyezést indokoltá tévő lényeges eljárási szabálysértést nem követett el.

[23] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által levont, a Hszt. 102. § (1) bekezdés a) pontját, 103. §-át és a 10/2015. ORFK utasítás 2. b) pontját érintő jogkövetkeztetésekkel egyetértett, továbbá a BHGY-ban a Kúria által közzétett K-KJ-2021-15.-Kf.VII.39.521/2020/4. számú, továbbá a Kf.VII.39.748/2020/4. számú ítéletétől sem kívánt eltérni. Elfogadta azon ítéleti érvelést, miszerint a felperes beosztása a munkaköri leírás, valamint a Kutyás Szabályzat 95.-96. pontjai alapján a szolgálati kutyával együttes feladatellátást feltételezett. Az alperes fellebbezésében tévesen állította, hogy a hivatkozott kúriai döntések és a perbeli tényállás releváns, lényegi kérdésekben eltérő. Az ügyazonosság mércéjét a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa munkálta ki. Az ítéltábla utal pl. a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsának Jpe.I.60.002/2021/7. sorszámú határozatára, mely az ügyazonosság kérdését részletesen elemezte. A Jogegységi Panasz Tanács a felhívott ügyben

kiemelte, hogy nincs ügyszabályosság: eltérő anyagi jogi háttérű, azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kérelmeket tartalmazó vagy azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő tényállású közigazgatási ügyek és annak alapján indult közigazgatási jogviták között. Alappal kérdőjelezhető meg az ügyszabályosság, továbbá: azonos anyagi jogi háttér mellett eltérő kereseti vagy eltérő felülvizsgálati érvelés esetén. (21. pont)

[24] Az alperes fellebbezési állításával ellentétben az ügyszabályosság mind a jogszabályi környezet [Hszt. 102-103.§-ai, 10/2015. ORFK utasítás 2. b) pont] fennállása, mind pedig a felperes beosztásának szabályossága s kereseti érvelése miatt megállapítható volt. A Kúria a figyelembe vett, precedensképes döntéseiben a felperes szolgálati beosztására és munkakörére nézve állapította meg, hogy esetében a szolgálati kutya szolgálati helyre, majd onnan a lakóhelyre történő hazaszállítása a szolgálatteljesítés elengedhetetlen előfeltétele volt. E lényeges körülmény miatt a szállítás időtartama – a felperes beosztásához rendelt – a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező feladatnak minősül. A Kúria ezen döntéseiben kimondta, hogy a bíróság a munkaköri leírás helyes értelmezésével okszerűen jutott arra a megállapításra, hogy a felperes beosztásában a szolgálatteljesítés kutyával történik, ezért a kutyaszállítás elvégzése külön utasítás nélkül is a munkaköri kötelezettsége. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság arra is, hogy a beosztási feladat szerint a kutyával való szolgálatteljesítésnek van jelentősége, nem pedig annak, hogy a felperesnek a munkaköri leírásában rögzítettek szerint kellett az otthonában tartania a kutyát, vagy annak, hogy rendeltek-e hozzá szolgálati gépjárművet. A másodfokú bíróság kiemeli továbbá, hogy a kutya tartására a rendőrségi elhelyezési körleten kívül a felperes lakóhelyéül szolgáló ingatlanban az alperesre kötelezően irányadó Kutya Szolgálati Szabályzat, mint közjogi szervezetszabályozó eszköz rendelkezései alapján került sor. Miután annak ellenkezőjét az alperes maga sem állította, a kutya elhelyezése biztonságos volt, az őrzés feltételeinek maradéktalanul megfelelt. A szolgálati kutya rendőrségi elhelyezési körleten kívüli tartásának engedélyezése megtörtént, annak ellenkezőjét az alperes az eljárás során úgyszintén nem igazolta; mint ahogyan azt sem, hogy annak bekövetkezésére kizárólag a felperes akaratából került sor.

[25] Az elsőfokú bíróság helyesen következtetett a munkakörhöz kapcsolódó előkészítő és befejező munka elvégzésére; a jogszabályok helyes alkalmazásával a perbeli tényállás alapján okszerű megállapítást tett arra vonatkozóan is, hogy amennyiben a szolgálatteljesítés kutyával történik, a kutyaszállítás időtartama nem úti idő, hanem szolgálatteljesítési időnek (előkészítő, illetve befejező tevékenység) minősül. A felperes tényleges szolgálati feladatellátása, így a szolgálatteljesítési ideje tehát akkor kezdődött, amikor a kutya szállítását megkezdte, illetve akkor fejeződött be, amikor annak szállítását befejezte, ami a perbeli esetben a felperes lakóhelye és a szolgálatteljesítés helye közötti szállítási időt jelentette. Mindez független attól, hogy a Hszt. szabályozása alapvetően kógens, mivel a bírói gyakorlat a szolgálatteljesítési idő mikénti értelmezését már több határozatában kifejtetten elvégezte.

[26] A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a Kf.VII.39.748/2020/4. számú ítélet [27]-[28] bekezdései szerint „[a] jogvita elbírálása során nem lehet figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a munkaidő fogalmát – a Hszt. hatálya alatt foglalkoztatottak tekintetében is – a munkaidő szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv (Irányelv) 2. cikk 1. és

2. pontja határozza meg. Az Irányelv alkalmazásában munkaidő az az időtartam, amely alatt a munkavállaló dolgozik, a munkáltató rendelkezésére áll, tevékenységét vagy feladatát végzi a nemzeti jogszabályoknak és/vagy gyakorlatnak megfelelően, míg pihenőidő az az időtartam, amely nem minősül munkaidőnek. A „munkaidő” és a „pihenőidő” fogalmát nem szabad a különböző tagállami szabályozások előírásainak megfelelően értelmezni, mivel ezek közösségi jogi fogalmak, amelyeket objektív jellemzők alapján kell meghatározni az Irányelv rendszerének és céljának figyelembevételével (Jaeger C-151/02., Dellas C-14/04.). Az EUB gyakorlata szerint, ha egy adott időszakra megállapítható, hogy az alatt a munkavállaló a munkáltatója rendelkezésére állt, vagy munkát végzett, azt munkaidőnek kell tekinteni (Simap C-303/98.; Jaeger C-151/02.; Pfeiffer C-397/01.; Dellas C-14/04.). Az EUB a Tyco ügyben hozott C-266/14. számú ítéletében kifejtette, hogy a lakóhely, valamint a munkáltató által kijelölt első és utolsó ügyfél közötti mindennapos utazással töltött idő is munkaidőnek minősül, ha a munkavállalók nem rendelkeznek állandó vagy szokásos munkavégzési hellyel. Ez alatt az idő alatt ugyanis a munkavállalónak olyan helyzetben kell lennie, amelyben jogilag köteles munkáltatója utasításait teljesíteni, és számára a tevékenységét gyakorolni, azaz a munkáltatója rendelkezésére áll, és nincs lehetősége arra, hogy szabadon rendelkezzen idejével, valamint a magánügyével foglalkozzon. Az elsőfokú bíróság a tényállás alapján a felperes szolgálati beosztására és munkakörére nézve állapította meg, hogy a szolgálatteljesítés elengedhetetlen előfeltétele volt a szolgálati kutya szolgálati helyre történő bevitele és hazavitele. E lényeges körülmény miatt a munkaköréhez rendelt, a munkavégzéshez kapcsolódó előkészítő és befejező feladatnak minősül a szolgálati kutya szállítási időtartama a lakóhely és a szolgálatteljesítési hely között”.

[27] Az ítéltábla rámutat továbbá, hogy a szolgálati kutya etetésével, gondozásával, ápolásával eltöltött idő a túlszolgálat elvi lehetőségének fennállását szintén felveti, azonban a perbeli esetben ezen időtartamok vizsgálatát az elsőfokú bíróság valóban nem végezte el, amely hiányosság – a kereset összesszerű vitatásának hiányában – az érdemi döntésre kihatással nem volt. Miután az erre fordított időt az alperes 2023. szeptember 28-tól már akként értelmezte, hogy azt nem a munkafolyamatba, vagy a képzési idő keretében, hanem a kutyavezető otthonában kell biztosítani, így a peresített időszakra nézve – annak biztosítása hiányában – a törvényszék helyesen állapította meg a felperes túlszolgálatra jogosultságát; továbbá a kutya szállításával kapcsolatos tevékenység ellátása a felperes számára már önmagában túlszolgálatot eredményezett, amelynek ellentételezése az alperes kötelezettsége.

[28] Az ítéltábla nem fogadta el az alperes költségtérítéssel kapcsolatban kifejtett fellebbezési érvelését sem, hiszen annak jogalapját a Hszt. 169. § (1) bekezdésének b) pontja, nem pedig ugyanazon § (3) bekezdése és a 39/2010. Korm. rendelet képezte, mint ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helyesen utalt. A felperesnek a szolgálati feladatát képezte a szolgálati kutya(k)nak a szolgálatteljesítési helyre történő elszállítása, onnan hazaszállítása, amit a felperes a saját gépjárművel hajtott végre, így szolgálati érdekből alappal tarthatott igényt a gépjárműve által elhasznált üzemanyag ellenértékére, valamint a gépjármű kopása alapján járó normára a BM utasítás alapján. Az alperes fellebbezésében a kereseti kérelmek összesszerűségét nem vitatta, így azok másodfokú bíróság általi vizsgálata szükségtelennek mutatkozott.

[29] A másodfokú bíróság megállapítása szerint a fellebbezésben felhívott Mfv.II.10.084/2016/4. számú kúriai ítélet (BHGY K-MJ-2016-242) – ügyazonosság hiányában – a perbeli tényállásra nem alkalmazható, tekintettel arra, hogy abban a Kúria más jogszabályi környezet (régí Hszt.) vizsgálata alapján, a rendelkezési állomány alatti szabadság iránti kereset tárgyában hozott felülbírálatá körében járt el.

[30] Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 109. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[31] A másodfokú bíróság a Kp. 99. § (3) bekezdése értelmében a 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a felperes másodfokú eljárásban felmerült perköltségének megfizetésére, amelynek mértékét a Pp. 81. § (1)-(2) bekezdéseire, 82. § (3) bekezdésére, valamint a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségekről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. § (3) bekezdésére, 3. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint (4) bekezdésére figyelemmel állapította meg, amelynek során a felperes által felszámított költség összegét a pertárgy értékére tekintettel megfelelőnek ítélte.

[32] Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 5. § (1) bekezdés c) pontja alapján teljes személyes illetékmentesség illeti meg, ezért az Itv. 39. § (1) bekezdése szerinti illetékalap után az Itv. 46. § (1) bekezdése szerint számított fellebbezési eljárási illetéket a Kp. 99. § (3) bekezdése és 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja, és a Pp. 102. § (6) bekezdésére figyelemmel az állam viseli.

[33] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[34] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2026. február 18.

dr. Drávecz Margit Gyöngyvér
a tanács elnöke

dr. Tóth László
előadó bíró

dr. Stumpf-Rádai Ágota
bíró

